

Για τον Mstislav Rostropovich. Δισκογραφία και Βιβλιογραφία.

Ένας από τους μεγαλύτερους μουσικούς της εποχής μας, ο Mstislav Rostropovich απεβίωσε την Παρασκευή 27.4.2007 σε ηλικία 80 ετών. Ο Rostropovich ανήκει αδιαμφισβήτητα στους μεγαλύτερους τσελίστες του 20ού αιώνα και επηρέασε ολόκληρες γενεές μουσικών. Οι ερμηνείες του αποτελούσαν πάντα σημείο αναφοράς και θαυμάστηκαν για τη μοναδική τεχνική τους αρτιότητα, τη λάμψη, την απaráμιλλη καθαρότητα της intonation και την ηχητική πληρότητα σε όλα τα ρεζίστρα. Χρησιμοποιούσε με μοναδική ευκολία μία πληθώρα ειδικών τεχνικών, όπως το staccato, το πιασικό στο αριστερό χέρι και διαβαθμίσεις της δυναμικής στο πιασικό. Μνημειώδης (και τεχνικά ανυπέβλητη) παραμένει η ερμηνεία του στις εξαιρετικές δυσκολίες Παραλλαγές σε ένα θέμα ροκοκό έργο 33 του Tchaikovsky. Όπως και ο συμπατριώτης του S. Richter, με τον οποίο συνεργάστηκε πολλές φορές, διατηρούσε ένα τεράστιο ρεπερτόριο, το οποίο διασώζεται σήμερα στην ιδιαίτερα εκτενή δισκογραφία του. Πολλοί συνθέτες του 20ού αιώνα έγραψαν έργα ειδικά για τον Rostropovich,

όπως οι Glière, Khachaturian, Myaskovsky, Prokofiev, Shostakovich, Britten, Lutoslavsky και Dutilleul. Τα έργα αυτά, ανήκουν εδώ και καιρό στο καθιερωμένο ρεπερτόριο του οργάνου. Το 1960 ο Rostropovich παρουσίασε στο Λονδίνο το Πρώτο κοντσέρτο έργο 107 του Shostakovich, κεντρίζοντας το ενδιαφέρον του Britten, ο οποίος στη συνέχεια έγραψε για αυτόν τη Σονάτα για τσέλο και πιάνο έργο 65, τη Συμφωνία για τσέλο και ορχήστρα έργο 68 καθώς και τις τρεις σουίτες για βιολοντσέλο σόλο, έργα 72, 80 και 87. Ο Rostropovich πραγματοποίησε μία εντυπωσιακή σταδιοδρομία και ως αρχιμουσικός, ξεκινώντας το 1968 στο θέατρο Bolshoi με τον Yevgeny Onegin του Tchaikovsky. Έκτοτε διηύθυνε με ιδιαίτερη επιτυχία συμφωνική μουσική και όπερα, πραγματοποιώντας μάλιστα και παγκόσμιες πρεμιέρες όπως με το Life with an Idiot του Schnittke. Από το 1977 έως το 1994 διετέλεσε μουσικός διευθυντής της Εθνικής Συμφωνικής Ορχήστρας της Ουάσινγκτον, με την οποία επισκέφθηκε και τη χώρα μας. Η ιδιοφυΐα του Rostropovich δεν 'περιορίστηκε' μόνο σε αυτές τις δραστηριότητες. Υπήρξε και εξαιρετος πιανίστας, όπως φαίνεται από τα ρεσιτάλ Lied, στα οποία συνόδευε την σοπράνο σύζυγό του, Galina Vishnevskaya. Δραστηριοποιήθηκε ακόμα και ως συνθέτης, γράφοντας δύο κοντσέρτα για πιάνο, έργα για σόλο πιάνο και ένα κουαρτέτο εγχόρδων. Ο Rostropovich υπήρξε λάτρης της Ελλάδας. Το 1992 πραγματοποίησε μάλιστα ένα παλαιό του όνειρο εμφανιζόμενος στο αρχαίο θέατρο της Επιδαύρου με την Ορχήστρα Νέων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με αφορμή τον θάνατο του μεγάλου μουσικού, η Βιβλιοθήκη παραθέτει έναν κατάλογο με σχετικούς τίτλους από τη συλλογή της. Πρόκειται για 19 ηχογραφήσεις, με τον Rostropovich ως τσελίστα, μαέστρο, αλλά και πιανίστα, ένα dvd και μία βιντεοκασέτα με ιστορικές ερμηνείες του. Ακόμα, τέσσερα βιβλία όπου περιλαμβάνονται στοιχεία για τη ζωή του, αλλά και απόψεις του σχετικά με τη μουσική επικαιρότητα, και 7 παρτιτούρες, όπου ο Rostropovich έχει συνδράμει είτε ως επιμελητής, είτε συμπληρώνοντας χαμένα μέρη του βιολοντσέλου. Σε μία περίπτωση μάλιστα, πρόκειται για μια δική του σύνθεση, χιουμοριστικής διάθεσης.

Ηχογραφήσεις (cd)

- ▣ Bach, Johann Sebastian. Cello-Suiten. EMI Classics, 7243 5 555363, 1995.
- ▣ Beethoven, Ludwig van. The complete music for cello and piano. Philips Classics, 1994.
- ▣ Beethoven, Ludwig van. Die Streichtrios. Deutsche Grammophon, 427 687-2, 1989.
- ▣ Chopin, Frederic. Waltzes: Chamber music. Deutsche Grammophon, 028946306925, 1999.
- ▣ Dvorák, Antonin. Cellokonzert, op. 104. Tchaikovsky, Peter. Rokoko-variationen, op. 33. Deutsche

Grammophon, 447 413-2, 1995.

- ▣ Kancheli, Giya. *Magnum ignotum*. ECM Records, 462 713-2, 2000.
- ▣ Messiaen, Olivier. *Concert à quatre; Les offrandes oubliées; Un sourire; Le tombeau resplendissant*. Deutsche Grammophon, 445 947-2, 1995.
- ▣ Prokofiev, Sergey. *Ivan the Terrible; oratorio, op. 116; Alexander Nevsky: cantata, op. 78*. Sony Classical, S2K 48387, 1992.
- ▣ Rostropovich, Mstislav. *Cellokonzerte*. Deutsche Grammophon, 2894290982 1978.
- ▣ Rostropovich, Mstislav. *Rostropovich: the Russian years, 1950-1974. v. 1-13*. EMI Classics, 7243 5 72016 2 9, 1997.
- ▣ Schnittke, Alfred. *Concerto for violoncello and orchestra no. 2; In memoriam*. Sony Classical, SK 48241, 1992.
- ▣ Schnittke, Alfred. *Life with an idiot*. Sony Classical, S2K 52495, 1992.
- ▣ Schnittke, Alfred. *Quasi una sonata; Piano sonata no. 2; Trio for violin, cello and piano*. Sony Classical, SK 53271, 1993.
- ▣ Schubert, Franz. *Streichquintett, D 956*. Deutsche Grammophon, 431 792-2, 1992.
- ▣ Shostakovich, Dmitri. *Symphony no. 11 in G minor, op. 103: "The year 1905"*. Teldec, 9031-76262-2, 1993.
- ▣ Shostakovich, Dmitri. *Lady Macbeth of Mtsensk*. EMI, CDCB 49955, 1990.
- ▣ Tchaikovsky, Peter Ilich. *Serenade for strings; Nocturne; Suite "Mozartiana"; Legend: "Christ in his garden"*. BBC, 684911800227, 1999.
- ▣ Vishnevskaya, Galina. *Songs & opera arias*. EMI Classics, 7243 5 65716, 1995.

DVD

- ▣ Beethoven, Ludwig van. *Rostropovich, Richter*. EMI Records, DVA 4928499, 2002.

ΒΙΝΤΕΟΚΑΣΕΤΑ

- ▣ Schumann, Robert, 1810-1856. *Cello concerto*. Bloch, Ernest. Schelomo. Deutsche Grammophon, 073 119-3, 1995.

Βιβλία

- ▣ Το βιβλίο της ζωής: συζητήσεις με τον Θανάση Λάλα.. Αθήνα: Καστανιώτης, 1996. ISBN 960031781X.
- ▣ Burton, William Westbrook, επιμ. *Conversations about Bernstein*. New York: Oxford University Press, 1995. ISBN 0195079477.
- ▣ Mstislav Rostropovich and Galina Vishnevskaya: *Russia, music, and liberty. Conversations with Claude Samuel*. Portland: Amadeus Press, c1995. ISBN 0931340764.
- ▣ Gishford, Anthony, επιμ. *Tribute to Benjamin Britten on his fiftieth birthday*. London: Faber and Faber, 1963.

Παρτιτούρες

- ▣ Britten, Benjamin, 1913-1976. *Tema "Sacher"*. Edited by Mstislav Rostropovich. London: Faber Music, 1990. ISMN 0571511074.
- ▣ Britten, Benjamin, 1913-1976. *Three suites for cello: opp. 72, 80 & 87*. Edited by Mstislav Rostropovich. London: Faber Music, 1986. ISMN 0571509495.
- ▣ Miaskovskii, N. *Sonate Nr. 2 für Violoncello und Klavier, op. 81*. Hamburg: Sikorski Musikverlage, 2004]. ISMN M003069104.
- ▣ Prokofiev, Sergey. *Concertino für Violoncello und Orchester: op. 132*. Hamburg: Sikorski, 1960.
- ▣ Prokofiev, Sergey. *Sinfonia concertante for cello and orchestra, op. 125*. Edited by Mstislav Rostropovich.. London: Boosey & Hawkes, c1951.

- ▣ Prokofiev, Sergey. Sonate für Violoncello und Klavier. Redaktion des Violoncelloparts: M. Rostropowitsch. Hamburg: Sikorski, c1949.
- ▣ Rostropovich, Mstislav. Humoreske für Violoncello und Klavier. Hamburg: H. Sikorski, 1981.

Ιστοσελίδες

- ▣ Το αφιέρωμα του Fanfaire Store στον Rostropovich.
www.ffaire.com/rost/
- ▣ Το λήμμα της ηλεκτρονικής εγκυκλοπαίδειας wikipedia
http://en.wikipedia.org/wiki/Mstislav_Rostropovich

Αθήνα, 2.5.2007
Ηλίας Γιαννόπουλος, Μαριάννα Αναστασίου